

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Questiones: de paruulis Iudeorum Baptisandis: a co[m]muni doctorum assertione dissidentes

Zasius, Ulrich

[S.l.], 1508

Secunda questio

[urn:nbn:de:bsz:31-271665](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-271665)

Secunda questio

Secunda questio. Si de

derimus: paruulos nostre cōtrouersie. vt supra disputatum est) abstrahendos non esse cuius tamen contrariū supra edocui. An saltem: impuberes iudeorum filij: maiores infantia: volentes cupientesq; ad baptismum inuitis parentibus: pducī possunt. Et quia hic loci: impubēritas voluntas in questione vertitur. Ne ergo temere cōcludendo in precipitationē: que vt dicit^a Ioannes papa nouerca iusticie est. incidam. Antequam iudicans quā pquiram. in labyrinthum erroris bimpingar. Impubēritas uel puulorū etas tem: dupliciter esse cōsiderandam puto. Quidam enim sunt omnino infantes. utpote qui intra septē annos sunt. Id quod imperator noster aperte testatur. dicit enim: Si infanti idest miori septē annis in potestate patris: Et que sequuntur. cui intellectui ius ciuile passim adstipulatur. Alij sunt: q; septem annos cōpleuerunt. quos in hac questione impuberes nominabimus. Et quāuis non ignoret id uocabulum generale esse etati: que intra quattuordecim annos est. coartare tamen eos in presentia uolui. ut opponerentur infantibus. ad instar adoptionis: que ipsa: generalis est. & specialis. Hij impuberes in duplici sunt differentia: quosdam enim infantie proximos. alios pubertati proximos ius recipit. Accurcius in sua^a glossa: eos dicit esse proximos infantie: qui decem & dimidiatum annos habeāt. Quod uero usq; ad annos quattuordecim restet proximis pubertati adicit. Ut anni qui a septennio ad quattuordecim intercurrent. per mediū secti. Alteri infantie proximi: alteri alijs: adscribantur. quā & Bartolus^a Angelus: ceteriq; blegulei adprobāt. opinionem: q; eam esse cōmunem testificantur.

Dupli
cōsiderā
tur im
puberes

De iudeis

- a Iohannes in cl. ij. §. verum de re iud.
b impingar c. sciendum. xij. dist. fa. c. sic rector. §. nam sicut. plur.
dist. ibi. ne igitur etc.
c dicit em̄ in d. l. si infanti. l. de iur. dell.
d specialis l. i. ff. de adopt.
e glossa insti. de iur. stip. §. pupillus et in. l. pupillū. ff. de reg. iur.
f Bart. in l. i. in fi. ff. de noua.
g Angelus in d. §. pupillus.
h Legulei dicuntur qui legum studia sectantur: seu in legibus versantur. Cicero. Ita et tibi iuriconsultus nihil nisi leguleius quid em̄ cautus etc. leguleioy meminit fabius in duodecimo. nemo ergo in medentes intendat: qui predicatione attenuata: scriptores iuris nomine latine em̄ loqui volo.

Go hanc dinumerationē non recipio. tūm quia
e nullo iure fundata. tum etiā quia proximos pubertati: aliter ius accipit. Calistratus enim eos at prope pubertatē: quibus semestre tēpus ad legitimā etatem reliquū sit. Ex quo textu: sicut proximos pubertati colligimus. quibus ad plenā: pubertatem sex menses deficiunt. Ita ediuerso: proximos infantie accipio. quibus sex menses: ad etatem infantile: scilicet septennium: accedūt. Sunt em̄ inter sese: accessus & recessus reciproca. Quę vt ex Modestino notatur: sese respiciunt: vel certe: vt duo contraria: quorum iuxta id quod p̄mans traditur: alterum ex altero inferitur. Nec ad rem p̄inet: q̄ Calistratus de hijs loquitur. qui prope pubertatē: non qui proximi sunt. Nam illic de iuris necessitate: positius p̄ suplatio capitur. Id quod in iure nostro: vsu venire solet. Hanc opinionem Innocentius tenuit: Cui & ex leguleis m̄ti subscriperunt. Quę sectio locum non habet. si aliud ratio suaserit. vt is ipse Accursius: alio eodam casu tenuit. quod & Aretinus ille Angelus subsecutus est. At hic aliam eē: & aliam rationem: propter verba Calistrati

Secunda questio

Supra recitata: propterea vocabuli vim: nemo non videt
Ex quibus infero. proximos infantie eos dici. quibus supra septem annos: accesserunt sex menses. pubertati vero proximos: quibus ad iustam etatem: sex menses deficiunt.
In presenti ergo questione: cum pupillorum seu impuberum meminero. eos intelligo: qui vel proximi infantie: vel ab ea etate: intra quattuordecim annos: non qui intra infantiam sint

l. a. in. l. non tantum. ff. de exat. tut.

k. De destino art. in. l. iam hoc iure. ff. de vulg. et pup.

l. per manus contrariorum cum est eadem disciplina. Insti. de hijs q sunt sui. l. si ubi opt. no ad postum. ff. de le. iij. in fi.

m. in iure no. in fl. in. l. diuus. ff. de tut. et cur. dat. Insti. loca. §. ff. fa. l. in re mandata. L. man. glo. in. l. sed et est questionis. ff. de iur. l. heredes. §. non tm. ff. fami. bor.

n. tenet in. c. continebat de despon. impub.

o. leguleis Jo. An. in addi. ad Spei. in tit. de test. §. l. r. nuq. pubes factus glo. improbat pulchris rationibus: quod etiam sequitur bal. in d. §. pupillus. Jo. de tenuerunt dij. et Nico. de mata. in. d. l. no tantu: prore eos allegat Albe. in suo dictiona. in p. etas. Ad opt. quo et glo. recedit Host. in d. c. continebatur: et videtur opt. ar. sumi ex. l. de iur. §. pe. ff. de lib. exhi. ubi habetur: quis dicatur proximus etati p. etate.

p. Accursius in. l. nefem. ff. de neg. gest. Ang. insti. qui et a qui. §. finali.

¶ Quia de voluntate impuberu: questio loquitur incidens quedam dubitaciuicula resolui debere videtur. An scilicet impubes: velle possit. In quo breuiter distinguet: Aut enim loquimur de ea voluntate. que in naturali consensu (nulla habita ciuiliu nodorum ratione) quiescit. Aut que ciuili subsistentia stabilitur:

Quæ
stio
de volu
tate impu
beru

duplex
vel iust
impubiu

De iudeis

Prior illa voluntas: in ipubrem cadit. postquam eam (de qua supra dixi) etatem: utpote infantiam: vel que proxima est infantie: expleuerit. quod ex Imperatore nostro colligimus. qui pupilli voluntate: si septem annos ille compleuerit: in aditione hereditatis: esse necessariam constituit. Hac voluntate pupillus maior infante: omnia hec facere: vel sine tutore potest: que naturali consensu explicat. sicut est possessionis vel inceptio vel amissio: quando ea res: pro Officij Nerueve sententia: facti non iuris est: quod tamen maiori explicatione eget: Oritur preterea: tali consensu naturalis obligatio. ut passim civilis lex comonstrat. Numeratio enim impubi facta: hac obligatione eum tenet. Hoc etiam naturali consensu fit. ut sponsalia mox contracta septennio: contrahantur. ut merito velle possit. quicquid pure naturali consensu constet.

a impatore d. l. si infanti. §. si. iunc. l. pont. l. de iur. liberat. fa. l. bonoz. l. qui adueni. ibi impuberi postulanti.

b eget ad tex. nrm. fa. l. possessionem (sicut ego eam intelligo) ff. de acq. poss. l. i. §. adipiscimur ibi bar. in. si. ff. de acq. poss. tex. opt. in. l. donatay l. c. si.

c civilis lex no. in. l. cum amplius. §. is non debet. ff. de reg. iur. l. stichum. §. naturalis. ff. de sol. l. i. in. si. ff. de noua. l. cum illud. §. heres. ff. quan. di. leg. ce. l. in muneracionibus. §. si pupillo de sol. l. si. de iur. iur. cum si.

d contrahant ut no. in. c. i. las de despon. impu.

Ecobstare sane potest: si quis nobis Venulei Neratijque sententiam obiecerit. volentium: quod pupillus mutuam pecuniam accipiens. ne natura quidem obligetur. Responderi enim iuxta Accursij dissolutionem: que vulgo recipitur possit. In iuribus contractis: pupillum fuisse infantem. vel forte illic: obligationem contractam inter pupillum & tutorem: quam ius prohibet. Nam ut Vlpianus ait: cum solus tutor mutuam pecuniam pupillo dederit:

Secunda questio

vel ab eo si pletur: non erit obligatus tutori. naturaliter
tamen obligabitur, in quantum locupletior factus sit.

e *Senulei in. l. pupillus. ff. de act. et obli. 2. l. qd pupillus de condic.
inde.*

f *Ulpianus in. l. ij. ff. de auct. tut.*

Go tamen hanc responsionē: non approbo. *Le-*
ges siqdem contrarię: de pupillo generaliter lo-
quuntur, ad infantem se non artantes. Preterea hec
glosse solutio: ex dictis Ulpiani verbis: fundari nō potest.
Illic namq; manifeste pbatur, nedum nō phibetur, inter
tutorem & pupillum locupletiorē factum: natural' oriri
obligatio. Quamuis glosa ibidem (quod venia sua dixer-
rim) flexu vocis: & interpunctione: contextū verborum:
non bene separet. Nam ubi textus dicit: pupillū non esse
tutori obligatū naturaliter: hic punctū facit. & separans
sequentia: ita legit: Tamen obligabitur in quantum &c.
que vocis inflexio: sinceritatē oratiōis purat. Id quod
in meo opere: de Accursianis erratis latius elucidabitur.)

g generaliter et non est circa iura generalia: ad certas psonas de-
tinadum: nisi aliud appareat: de quo est pulchra glosa. in. l. emptor: in
fi. ff. de pac. fa. opt. l. l. §. hec verba. ff. que in frau. cum si.

h impurat Eius em coniunctionis Tamen: natura est: vt sequat
in orōne: non orōnis caput. ab ea sumat. Preterea si tutori pupillus
non obliga bitur naturaliter. cōsequens est: vt inter eos penitus nulla
sit obligatio. Quō ergo vel vnde oriet obligatio: cū pupillus locuple-
rior factus est: quō euenus loci pletioris: obligatiōe pariat. quā nu-
meratio pcedens nō potuit. Reicienda itaq; est interpunctio glo-
e ita legendum. Naturaliter tñ 2c. sed de hec latius alibi.

Taq; aliam putamus: ad itra cōtraria dari posse
i solutionem. Obligatio em naturalis in nostro ca-
su. (Nam de ea obligatione naturali: loquimur.
quā conditio personarum facit dupliciter venit conside-
randa. Vno modo pvt ex ea species & figura quedam

F

De iudeis

hoc me
bium
Cristi
por. i. ti
d. obli.
i. insti.
q. si a re
moris
attingit

necessarie prestationis nascitur, que tamen actione non pariat, ut est exceptio compensationis vel impedimentum repetitionis soluti. Hoc casu iura contraria: que dicunt pupillos naturaliter non obligari: preedere quam expeditissime possunt, utpote: quod ipsi solutum repetere possunt, contra eos compensati non possit: & si quod sit eius simile. Alio modo: pro ut obligatio illa: in puris naturalibus consistit per quam nulla penitus prestationis necessitate: sed natura tantum dictante obligamur. Hec in sese nuda est, nihilque sepius efficit: quam quod materia prebet: vel notationis vel liberationis: ad confectionem legati, hoc est quod iuriconsulti dicunt: obligationem pupilli naturalem innovari. Propterea ex solutione eius: quod hac obligatione debet. pupillum legata consequi posse. Quo casu ipsi: naturaliter obligari abusu siue dicunt. In ea enim obligatione: nullus nexu: sed recognitionis est quedam acceptio pecunie: nature impulsu procedens. Et ita intelligant iura: naturaliter obligantia pupillos. Limitabimus tamen predicta omnia: nisi pupillus sit factus locupletior, tunc enim teneri eum equitas nature postulat. Et hanc esse tam expeditam: quam veram doctrinam: in materia prefata putamus, a nullo tamen quod quidem ego scierim) ita traditam.

i compensationis l. etiam, ff. de compensa.
k repetitionis no. in. l. si non forte. §. liberus, ff. de condi. inde.
l. novari d. l. in si. ff. de noua.
m posse d. l. cum illud. §. heres, ff. qui di. leg.

n equas nature Et ita intelligendum puto tex. in. l. ii. ff. de auct. tut. ubi dicit naturaliter tamen obligat etc. hoc est equas a natura procedens obligat pupillum cum effectu, nec intelligenda venit obligatio naturalis illic: que civili opponitur. Sed ea nature obligatio: que dicit natura equas esse etc. nam hoc, ff. de condi. inde. id quod ratio que in. d. l. ii. ponit auctoriter demonstrat, quod si cui res sine invidia mensi sedeat, opinor: mihi ad sensurum.

Secunda questio

Et itaq; voluntas: naturali illo: vt repetā que prin
cipio dixi: inducta consensu: in impuberē in ex cō
pleto septennio : & deinceps cadere potest. vt in
om̄ibus illis: velle possit & nolle. que mere naturalia sunt
Nec ad rem p̄inet. Si sursum opponat. impuberes il
los nec velle posse nec nolle: etiā in actibus nature. Illi em̄
nisi proximi sunt pubertati. ex delicto si qđ patratū nō
puniant. Vt qđ: in eis voluntas deficiat. qđ ipsūm ciuīl
lex passim cōstituit Respondeo em̄ iuribus in contrariū
actis nihil evinci. Cū aliud sit peccare: aliud peccato ob
ligari. Illud quippe voluntate nuda explicat. Hoc cōstitu
tione positura procedit. Peccata enim (teste Seneca) sunt vo
luntaria. Itaq; quāuis pupilli: nisi proximi pubertati: pec
cato non obligent. vtpote quos propter miserationē eius
conditionis Triphorio docente: censura ad coercionem
exceperit. constat tñ eos peccare posse. quis enim nesciat
impuberes vel septennes: mentiri. furari: cōuiciari: cetera
qđ id genus vitia: sequi. qđ & Gerson p̄p̄ signate acfir
mat qui in tractatu sup cantica canticorū probat. Impū
beres ante legitimā etatem: peccare quidem posse. Verū
ex peccato penam non mereri. Iura igitur in contrariū m
ducta. que ab impuberibus penā ex delicto: nō vero de
lictum abnegant. nihil obtiniant. Maxime qđ hoc non tā
defectu voluntatis impubis. quā miseratione eius etatis
contingat. Alia est voluntas: civili vinculo roborata: vel
p̄ ius civile qualificata: que scilicet ius: pleno aliquē eē in
tellectu requirit. ad cōventiones civiles gerendas. Hac vo
luntate: pupilli sine tutoris auctoritate: in rebus obligato
rijs nec velle habent nec nolle. quan t̄p̄ in evidētibus vti
litatibus omnia. vel in hanc partē possunt: sine eā auctori
tate. Cuius assertionis divulgata est iuris ciuīl cōctina.

F ij

Alia re
plica

q: obli
gatio ē
iuris vi
culū tē
Inst.
obli

Alia
volun
tas

Inst.
q̄ alie
non. li
cer auz
si.

De iudeis

o passim in d. l. pupillum, ff. de reg. iur. l. excipitur, ff. ad filla. l. sed
et si quecūq; §. sed et si infans, ff. ad. l. aquil. l. i. §. an in pupillum,
ff. de po. l. impubes, ff. de fur. insti. de obli. que ex del. nast. §. pe. l. si.
L. de fal. mo. cum si.
p docente in laupillum, §. in delictis, ff. de in. iunc. c. eos quos, de
consec. dist. iij.
q adfirmat in tractatu sup Cantu, cantu, pti. i. §. sidera. iij.

Nunc ergo ad predictam questionē secundā responsu
rū, hanc pono cōclusionē. Filij iudeorum impuberes: ex
pleto septennio: volentes petentesq; ad sacrum baptisma:
parētib; v^l inuitis: pducēdi & fonte salutis initiādi sunt.

Pria
ratio

Ec conclusio probari cōpluribus potest. Nā pris
h mo. Constat. impuberes: omnia illa: velle posse. ad
quorum subsistentiā: sufficit natus naturalis cō
sensus. id enim supra latissime probatū est. Cum aut pate
re baptismū: velle baptifari: actus sit pure voluntatis: nas
turaliq; consensu explicet. id quod omnibus cōstat. maxi
me q; baptismus lege etāgelica pcedat. que (vt ^a canon di
cit) sup iure naturali fundata est. Impubes ergo in re bap
tismi: petere: velle: & consentire potest. Eo pēcipue: ad
cauillationē euitandam. accedēte. quod ad baptismū de
iure ^b canonico qualisq; voluntas: non plena sufficit.
Vt nihil obstat. quod ^c Pauli iuriconsulti verbis: oppo
ni posset. Qui dicit. Impubis etatē: nec scire nec discernere
posse. Verum em illud est in negocijs: que plena & pfe
cta examinatione egent. vt ibidem elegāter Bartolus ^d no
tauit. At vero si exsit conditio rei: que multa examinatō
ne non eget. Vt bonum amplecti: fugere malum. id ea
etas posse non dubitatur.

^a dicit d. c. sana dist. ix.

^b canonico in c. maiores p. call. de bap.

^c Pauli in. l. pupillus, ff. de adquir. heres.

Secunda questio

Notatū dicit em Bar. in d. l. pupillus in ff. Quero quid vult
q̄ scire sumpti magis largo modo cadit in pupillū. Scit em q̄ bonū
est habere aliquid: & malū non habere: & quedam multa vniuersalia
quę habent sine examinatione & ideo pupillus naturaliter obligatur
z. Hęc Bar. declaratio vrgenti. est ad propositum.

Mplius: impubes expleto septennio: ad aduendā
a hereditatē suam: consentire potest. immo tali cas
su p̄ tutorem: sine pupilli voluntate: vt Impera
tor docet nihil agit. Quod si in his: que temporale cō
pendium pollicentur: impuberis volūtas admittitur. quā
to plus in salute vitę querenda. Illic enim: corpori consultū
Hic animę prouidetur. Et verum est: quod temporalia:
spiritualibus longe cōcedant. vt supra in prima questio
ne: in sexta ratione posterioris opinionis: probatum est.
e impuber in. d. l. ponit. E. de iur. deli. cum si.

Secū
ratio.

Reterea impubes: septenni etate superata. ad s̄
p̄ salia consentire potest. q̄ consensus tam est efficax
vt etiā ad iustas nuptias sufficeret. si modo carna
lis adesset cōmertiū facultas. Quę si vera sunt: in sponsas
libis. necessario etiā in baptisate suscipiendo admiseri
mus. quod sacramentū vt est maxime necessariū ad salutē
tem. Ita sacramento matrimonij: longo intervallo prefer
tur. Sine illo enim: alia sacramenta nihil operant. Vt su
pra in prima questio: vltimac̄ ratione posterioris opi
nionis declarati

Terū
ratio

f potest in. c. litteras de despon. impu. l. ij. ff. de spon. su. c. l. de des
spon. impu. l. i. vi.
g facultas Lxx. est opt. in. c. de illis de desponsa. impub.

Iam vero: si ipubes septēnis. peccare potest: hoc ē Ger
son in predicto libro: super cantica canticorum testatur:
& alioqui manifestissime constat. Tum ex diui Gre
gorij dyalogo. Tum etiam re ipsa sese prodente) confes
quens erit. vt etiam bene agere: atque ita baptisma
Fiiij

Quar
ta rō.

De iudeis

petere possit, ne contra sententiam ^a imperatoris nostri:
maior facultas malo: quam bono sit operi

a in d. autem. de resti. et ea que parit in. xi. men. in fi. et. l. seruius. ff. quod vi aut clam

Quinta
ratio

Accedant que verissime per Augustinum ad Renatum
scribuntur. Septennis inquit. etatis pueri: vel mentiri &
verum dicere: confiteri & negare iam possunt. Et id. o cum
baptisantur. iam symbolum reddant: & ipsi pro se ad in-
terrogationem respondeant.

Que Augustini verba: quam omnino euidenter pro-
bant. id etatis impuberes: taceo nata maiores: in suscipi-
endo baptismo: velle posse. Vt pote quorum propria re-
sponso: non tam sufficiat quam exigatur

b scribuntur ut glo. cum allegat in. c. parvuli de consecr. dist. lxxij.
Velle Et e iuris ciuili traditione cognitu: qd ipubes tamen a^o scia
vel cognita: ad negociatione non sufficit. sufficit tñ ad hoc. vt volum
facere posse censetur. Et est de hoc tex. in. l. iij. §. si. ff. de tribu. act. qd si
ad dolum. qd sane mentis homo negauerit. etia ad bonu sufficere: in
tal lectum voluntatemq; pupilli.

Sexta
ratio

c. ait.
Bar.
xij.

Porro: obistere huic impubi voluntati. tam minus
debemus. quod noster saluator: precepto carit: ne venie-
tes arceantur. Sinite ad me venire puulos (ait) & nolite
te eos phibere: ipsorum enim est regnum celorum Cur
ergo duriores christo: intideamus parvulis salute: quam
ipse offert: Vel qd repellimus eos a vita: ad qua auctor
vite inuitat: Cur homines nihil: obstrepim? redemptor
nostri iussibus: Que tandem nos secula Erynna: agitat. vt
cum christus puulos vocet. nos repellamus: Est ergo eis
volentibus: eis desiderantibus: mos gerendus. quos noster
creator: ad sese venire hortatus est.

Et vide Amice quisquis sis. qui voluntate impubis septennis: a salute
sonu s arces. quanti eres

Secunda questio

Deinde cum clarissimi iuris sit, coactam voluntatē; (co-
actione certa limitata) sufficere ad baptisma, vt character
suscipiat (id qđ ius canonicū testatur, & Gerson adse-
rit, Qui satis esse testat, aliq̄liter vel actu vel habitu cōsen-
titi, qđ & in prima rōne p̄sentis questionis; superius attas-
ctum est. Quanto ergo plus; debet posse; opari ve; nō co-
acta sed libera, non aliq̄lis; sed vt in ipube; tota voluntas
vt nō iniuria; dictā etate baptismo prohiberi nō liceat.

Sexta
ratio .

^d testatur in d. c. matres, glo. in. d. c. qui sincera
^e adfert in tract. regular. moralium in ti. de Sacram. Bap.

Addimus deniq; manifeste liquere, eam qua ad bonū
tenditur; voluntatē; a deo esse. Dicit em̄ Augustin⁹; nul-
lum ad salutē; nisi deo inuocāte puenire. Idemq; alibi vo-
luntatē nostrā; a deo p̄parari adfirmat. Ap̄lo em̄ testante
Nō est volentis; vel currētis; sed dei miserentis; q̄ in nob̄
velle disponit, & opari. Dicit quoq; Thomas; a deo ho-
minū voluntates moueri dicit. Quod & consiliū Toles-
num⁹ docet; ppria (ingens) meritis cōuersione, vocante
se gratia dei; quēq; saluari. Hec enim est, quē ad hostiū
stat & pulsat. Non ergo dubitandū est; impuberē illum
iudei filiū; propter quē p̄sens labor suscept⁹ est, eius in-
stigatione p̄motum fuisse; qui ex ore infantū & lacten-
tium; istam perfici laudem voluit.

Septi-
ma rō.

^e Augustinus in libro de definitionibus orthodoxe fidei
^f alibi in suo Enchiridio. c. xxx.
^g Thomas in scda scda q. ciiij. art. iij.
^h docet vt habet in. c. de iudeis. xlj. dist.

Tandem fateamur, necesse est, gratiā diuinā; q̄nto ci-
tius ad eā accurrī, tanto ad iustitiam petenti fidelius. Id em̄
& Gerson dicit, & veritas approbat manifestaria, Itaq;
impuberz voluntate; (q̄ deum petunt) tum est operosius
Fiiij

Octa
ua rō.

De iudeis

ad sententiandum, quod felici^b diplomate vsi. primo isthoc
sive etatis tempore: gratia diuina complecti p̄gunt. Mit
to consuetudinē, que cum in omni re preualet, tum a pres
ris adsumpta, fixissima est. Adeo em̄ a teneris adfuescere
multū est, ait Poeta: vt velle in bonis cōsueuisse, cum in
omni etate laudatur, tum in p̄culis: res est supra quā ver
bis cōsequi possumus, honesta. Cui volūtati ferre maxie
mo contentur: suppetias: nedum non obuiare debemus,
eo accedente: q̄ negare nemo decenter possit, impuberes
illos: sceleribus extrarijs: nondum obrutos: deo in primis
placere: maxime si errore: in quo geniti sunt relicto, viam
veritatis ingrediantur.

^a Gerson in tractatu paruulorum in prima considera
^b diplomate, Diploma dicitur quod quasi duplo citius fit, Senule¹ i. dicit
numus, ff. de ver. ob. et. Et neq̄ diplomate, i. dieb⁹ et noctib⁹ et. Apud
latinos scriptores: Lic. Sueroniu: Corneliu Tacit. p̄ tabul regis: q̄
vulgo bullas vocant, acapit noia⁹ q̄ ex greco diploma, Duplon em̄
grece duplum est

Et quia nimie est curiositatis: vt cum Quinto Curtio
loq̄r implere velle, qd iam circūfluit. Ne ergo in re apta:
fufius extendar sine facio, dum addideri, comuni docto
rum assentiōe: recipi & adprobari, paruulos infidelium: dum
vius habeat rōnis, volentes, ad bap̄isma p̄duci posse, pa
trio nexu nō curato, Id em̄ tenet Durus Thomas Rich
ardus Anthominus & ceteri, Quamq̄ a doctoribus illis
sup etate vsuq̄ rōnis: nō nihil variet, q̄b̄sdā vndecimū
alijs duodecimū annū pretendētib⁹. Qd̄ t̄n̄ satis: cū p̄ sup
dicta: tū maxie p̄ verba Augustini ad Renatū: explicatū
esse cōtenderi, q̄ a paruulo septēne: r̄nsionem ppriā exigit,
Atq̄ ita suam ipsius voluntatē: sufficere significat

Secunda questio

Curtius in libro septimo de rebus gestis alexandri.

Thomas loco supra in prima quest. circa prim. allegato.

Richardus et idem loco s allegato: videlicet iij. sen. dist. vi.

e Antho. pariter loco supra adducto

a verba que sup in hac quest. in qnta rōne adduca sunt.

Videndum tñ est, ne in vsu rationis huiusmodi perpendendo: Id sequi cōueniat, quod apparuerit, quodve in paruulis existimari possit. Cum certum sit, quosdā citius: quosdam tardius: rationis eminentia b illustrari, quod & nos recipimus. Nostramq; supradictā conclusionem: eo temperamento moderantes. septennem in puero etatem: ad petendum baptisma: sufficere affirmamus.

b illustrari Jo. fab. insti. de inutil. stip. in d. §. pupillus

Vod autem huiusmodi infideles impuberes: fontis sacri salutem: inuitis parentibus: & petere pñt & admitti debeāt. Satis constat ex rationibus: supra in prima questione: pro posteriori opinione allegatis & ex solutionibus argumentorum diuerse opinionis: p discursum. Nam si preterita patrie potestatis: salus filiorum etiam paruulorum: impediri non potest. qnto minus: vbi propria voluntas eorum concurrat.